

Sygn. akt II Ka 59/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Prezes SO Robert Pelewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Edyta Belczowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu – **Marka Skrzyńskiego**

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku

sprawy **Z. K.**

oskarżonego z art. 209§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Tarnobrzegu od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 09.12.2013r. w sprawie sygn. akt II K 819/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego Z. K. **przekazuje**

Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt *II Ka 59/14*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 maja 2014r.

Prokurator Rejonowy w Tarnobrzegu oskarżył **Z. K.** o to, że:

w okresie od 30 lipca 2008r. do 05 października 2010r. w T.

woj. (...), uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu sygn. III RC 447/01 obowiązku opieki, przez niełożenie na utrzymanie synów M. K. i K. K. (1), przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu - II Wydział Karny wyrokiem zaocznym wydanym w dniu 9 grudnia 2013 r. w sprawie II K 819/13:

I. Uznał Z. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 209 § 1 kk. skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk. wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat.

III. Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych opłatę w wysokości 180 zł oraz poniesione wydatki w sprawie w kwocie 290 zł.

Z takim rozstrzygnięciem Sądu I instancji nie zgodził się Prokurator Rejonowy w Tarnobrzegu, który na podstawie przepisów art. 427§1-2 kpk i art. 438 pkt 3 kpk zaskarżył powyższy w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść Z. K..

Oskarżyciel publiczny zarzucił wyrokowi mający wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na wysnuciu z ustalonych i rozważonych przez sąd meriti okoliczności, dotyczących postawy oskarżonego, błędnego wniosku, że pomimo niewykonania kary będzie on przestrzegał porządku prawnego, podczas gdy okoliczności te przemawiają przeciwko warunkowemu zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności. W konkluzji apelacji Prokurator Rejonowy w Tarnobrzegu wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie jego punktu II.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu stwierdził, co następuje:

Apelacja wywiedziona przez oskarżyciela publicznego zasługuje na uwzględnienie w takim zakresie, w jakim wskazuje na potrzebę uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia, celem uzupełnienia materiału dowodowego.

W uzasadnieniu wyroku sąd meriti umotywował wymiar kary, opierając się na zebranych w postępowaniu przygotowawczym i ujawnionych przed sądem materiale dowodowym. O ile jednak ustalenia faktyczne, poczynione na podstawie dokumentów urzędowych i zeznań świadków K. K. (1), M. K. oraz R. G. i M. S. (2) nie budzą wątpliwości i należy je uznać za w pełni wiarygodne, to zastrzeżenia budzi uznanie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego Z. K., zawartych na kartach 142, 144-145 i 158 akt sprawy. Wyjaśnienia oskarżonego zostały przyjęte przez Sąd meriti całkowicie bezkrytycznie, i nie zostały w żaden sposób zweryfikowane. Takie bezkrytyczne przyjęcie stanowiska oskarżonego i uznanie za wiarygodne wszystkich podanych przez niego informacji, bez podjęcia jakichkolwiek prób ich potwierdzenia innymi dowodami, jest sprzeczne z ogólnymi regułami oceny materiału dowodowego, zwłaszcza wynikającymi z treści art. 7 kpk.

Należy podkreślić, że w sprawie oskarżonego Z. K. Sąd meriti nie tylko bezkrytycznie uznał wyjaśnienia oskarżonego za prawdziwe, ale także w całości oparł się na nich, wymieniając okoliczności przemawiające na korzyść oskarżonego przy ustalaniu wymiaru kary. I tak w uzasadnieniu wyroku na karcie 183 wskazał odnośnie oskarżonego:

- Jego obecna postawa wskazuje, że obecnie składane obietnice należy ocenić jako szczerą, a przynajmniej wyrażającą szczerą wolę poprawy zachowania, a nie nakierowane jedynie na chęć uniknięcia odpowiedzialności karnej za niepłacenie alimentów.
- Jako okoliczność łagodzącą Sąd uwzględnił także trudną sytuację zdrowotną (niebezpieczeństwo całkowitej utraty wzroku) i materialną oskarżonego oraz brak możliwości uzyskania pomocy ze strony osób bliskich.
- Sąd miał na uwadze fakt, że osadzenie oskarżonego w zakładzie karnym nie jest konieczne w sytuacji, gdy ten wyraża szczerą wolę zmiany swojego zachowania. Oskarżony przebywał już w zakładzie karnym, zatem doskonale zdaje sobie sprawę z panujących tam warunków i ograniczeń. Tym samym jego stanowcze przyrzeczenie chęci poprawy, aby tylko nie trafić tam z powrotem zasługuje na ostrożne zaufanie.
- Nie można bagatelizować faktu, iż oskarżony poczynił ku temu stosowne kroki, podjął legalne zatrudnienie, wykonał pierwszy przelew, zatem nie unika odpowiedzialności i nie ucieka się do zachowań jedynie symulujących zmianę postawy.
- Znaczenie dla warunkowego zawieszenia wykonania kary miał także niezakwestionowany przez Prokuraturę stan zdrowia oskarżonego, który nie widzi już na jedno oko oraz grozi mu utrata widzenia w drugim oku. Izolacja w zakładzie karnym nie pomogłaby oskarżonemu w tej kwestii, a niewątpliwie pogłębiła ten proces, natomiast stałe zatrudnienie pozwala oskarżonemu na podjęcie starań w przedmiocie sfinansowania sobie kosztownej operacji.

Przed wszystkim słusznie oskarżyciel publiczny podkreśla, że postawa oskarżonego przez lata charakteryzowała się biernością i lekceważeniem ciążących na nim obowiązków.

Z. K. przez lata nie tylko nie łożył na utrzymanie swoich dzieci, ale również w żaden inny sposób nie pomagał ani dzieciom, ani ich matce w wychowywaniu. Pomimo jakichkolwiek przeszkód, trudności bądź konfliktu w żaden sposób nie interesował się swoimi dziećmi, nie kontaktował się z nimi, nie odwiedzał, nie pomagał w zaspokajaniu potrzeb duchowych. Postawa oskarżonego Z. K. nie zmieniła się nawet po wydaniu pierwszego wyroku skazującego go za przestępstwo niealimentacji. Wówczas oskarżony również obiecywał poprawę i obietnicy tej nie dotrzymał.

Z. K. był już uprzednio karany za przestępstwa z art. 209 §1 kk. Oskarżony wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 17 października 2008 r. II K 148/08 został uznany za winnego popełnienia czynów kwalifikowanych z art. 209 §1 kk, a stanowiących przy przyjęciu działania w warunkach ciągłego przestępstwa, przestępstwa z art. 209 §1 kk i za to został skazany na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 3-letni okres próby. Ponadto Z. K. został zobowiązany przez sąd do wykonania ciążącego na nim obowiązku systematycznego łożenia na utrzymanie swoich dzieci K., D. i M., a także do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 5000 zł na rzecz (...) Oddział w R. Referat (...) z/s w P. w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Oskarżony Z. K. nie wykonał wyroku w sprawie II K 148/08, czego następstwem było zarządzenie wykonania kary i osadzenie w ZK U., gdzie przebywał w okresie od lipca 2012 r. do kwietnia 2013 r. Taki stan rzeczy tłumaczył tym, że w latach 2008 – 2010 pomagał rodzicom w gospodarstwie rolnym. Rodzice mieli trudną sytuację materialną, a on pracował dorywczo i niewiele zarabiał, w związku z czym nie był w stanie płacić alimentów na synów. W 2011 r. był w Anglii, tam też pracował dorywczo i wszystko szło na jego utrzymanie. Taka argumentacja oskarżonego tylko potwierdza, że wykonanie wyroku Sądu i potrzeby materialne jego dzieci nie były dla niego priorytetem.

Wobec powyższych ustaleń z dużą dozą ostrożności należy traktować deklaracje oskarżonego o szczerych chęciach spłaty zadłużenia, a potwierdzone jedynie znajdującym się w aktach sprawy dowodem jednorazowej wpłaty na cele alimentacyjne w kwocie 200 zł., datowanym na 27 sierpnia 2013 r. - a więc już po złożeniu przez Prokuraturę Rejonową w Tarnobrzegu wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 kk.

Z wyjaśnień oskarżonego wynika, że od 1 lipca 2013 r. pracuje w gospodarstwie ogrodniczym w miejscowości O. i osiąga dochody w granicach 1500 zł. Obecna sytuacja finansowa oskarżonego nie została jednak w żaden sposób zweryfikowana przez Sąd I instancji. Oskarżony twierdzi, że ma poważne problemy zdrowotne, stracił wzrok w lewym oku i zagrożone jest również widzenie na prawe oko, w związku z czym lekarze zalecają wykonanie operacji - ale oprócz twierdzeń oskarżonego brak dowodów potwierdzających taki stan rzeczy. W związku z tym, że Sąd I instancji nie zweryfikował wyjaśnień oskarżonego innymi dowodami, to Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uznał, że istnieje potrzeba ponownego dokładnego rozważenia, czy w sprawie Z. K. rzeczywiście zachodzą przedstawiane przez oskarżonego przesłanki, które uzasadniają zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary na podstawie art. 69 §1 i 2 kk oraz art. 70 §1 pkt 1 kk. Przeprowadzenie tych wszystkich niezbędnych dowodów naruszałoby dyspozycję art. 452 § 1 i 2 kpk. Aby dokonać takiej weryfikacji należy przede wszystkim sprawdzić, czy oskarżony Z. K. regularnie spłaca zaległości alimentacyjne. Ponadto należy jeszcze raz przesłuchać oskarżonego pod kątem jego sytuacji finansowej i zdrowotnej. Należałoby także uzyskać dokumentację potwierdzającą zatrudnienie Z. K. oraz zweryfikować przedstawiane przez oskarżonego informacje, dotyczące stanu jego zdrowia i sytuacji rodzinnej..

Przedstawiając całokształt naprowadzonych powyżej wskazań i zapatrywań prawnych, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uznał, że spełnione zostały wymogi art. 440 kpk, co implikuje konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnobrzegu. Znajduje to swoje procesowe umocowanie w treści art. 437 §2 kpk i art. 456 kpk. Końcowo należy nadmienić, że orzeczenie Sądu Odwoławczego nie przesądza w żaden sposób przyszłego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.